

IEVADAM

Šajā *Latvijas Vēstures Institūta Žurnāla* numurā iekļautie raksti ir tapuši, paplašinot un papildinot ar atsaucēm referātus, kas tika nolasīti Latvijas Universitātes 71. zinātniskās konferences vispārējās vēstures sekcijā *Varas hierarhija Baltijas jūras reģionā viduslaikos un jaunajos laikos* 2013. gada 6. februārī. Pieturoties pie divu gadu ritma, viduslaiku (13.–15. gadsimta) un agro jauno laiku (16.–18. gadsimta) vēstures pētnieki LU zinātniskajās konferencēs ar kādai konkrētai nozīmīgai tēmai veltītu sekciju piedalās kopš 2007. gada.¹

Lai arī šo vēstures posmu speciālistu skaits Latvijā nav liels, viņi veido savu, no 20. gadsimta vēstures un senvēstures pētniekiem nedaudz savrupu vidi. Pēdējos gados vērojama viduslaiku un agro jauno laiku vēsturnieku tuvināšanās un arvien ciešāka sadarbība, par ko, cita starpā, liecina jau minētās kopīgās konferences. Ap tām grupējas akadēmisko zinātnieku, studentu un plašāku interesentu loks, turklāt tās apmeklē ne tikai vēstures, bet arī mākslas, teoloģijas un citu zinātņu nozaru pārstāvji.

Līdzīgi kā citu vēstures periodu pētniecībā, arī mūsu medievistu un agro jauno laiku vēstures speciālistu galvenā uzmanība allaž ir bijusi pievērsta Latvijas teritorijai, tomēr šo vēstures posmu pētnieki arvien ir akcentējuši nepieciešamību Latvijas vēstures norises skatīt

¹ Sekcijas nosaukums LU 65. konferencē (2007) *Baltijas jūras reģions viduslaikos un agrajos jaunajos laikos: Zeme, vara, reliģija* (nolasītie referāti 2009. gadā publicēti Latvijas Universitātes Rakstu 725. sējumā ar tādu pašu nosaukumu un ir pieejami arī tiešsaistē: <http://www.lu.lv/materiali/apgads/raksti/725.pdf>); sekcijas nosaukums LU 67. konferencē (2009) *Baltijas jūras reģions viduslaikos un agrajos jaunajos laikos: vara un pārvalde* (daļa nolasīto referātu kopā ar citas konferences materiāliem iekļauti 2012. gadā iznākušajā Latvijas Universitātes Rakstu 764. sējumā *Vēsture. Sabiedrība, pārvalde un saimniecība Baltijas jūras reģionā no aizvēstures līdz jaunajiem laikiem* un ir pieejami arī tiešsaistē: http://www.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/apgads/PDF/LUR_764_Vesture.pdf); sekcijas nosaukums LU 69. konferencē (2011) *Diskusija: Viduslaiku un agro jauno laiku vēstures periodizācijas problēmas* (nolasīto ziņojumu teksti un diskusijas saīsināts pieraksts publicēts: *Latvijas Vēstures Institūta Žurnāls*, 2011, Nr. 2, 135.–159. lpp.).

plašākās kopsakarībās. Tādēļ minēto konferenču telpiskais mērogs tiek piedāvāts noturīgi plašs, proti, viss Baltijas jūras reģions. Kā ziņāms, viduslaikos un jaunajos laikos Latvijas vēstures dabisko ietvaru izteiktāk nekā citos vēstures posmos noteica piederība šai vēsturiskajai telpai.

Pievēršoties Latvijas vēsturei kā Baltijas jūras reģiona vēstures sastāvdaļai, tā, pirmkārt, tiek pētīta un skaidrota ne vien plašākā telpiskā kontekstā, bet arī cik iespējams organiski saistīta ar kopējām Eiropas attīstības tendencēm un procesiem. Otrkārt, apstākļos, kad visa humanitāro zinātņu pētnieku uzmanība ar nelieliem izņēmumiem ir koncentrēta vienīgi uz letonikas un nacionālās identitātes jautājumiem, šāds paplašinātais skatījums mudina vismaz viduslaiku un agro jauno laiku vēsturniekus kaut nedaudz nodarboties arī ar mūsu tuvāko un tālāko kaimiņu vēsturi.

Atšķirībā no pirmajām divām konferencēm 2013. gadā nolasītos referātus finansiālo līdzekļu trūkuma dēļ nebija iespējams publicēt speciālā krājumā. Konferences referentu vārdā pateicos *Latvijas Vēstures Institūta Žurnāla* redakcijai par iespēju tomēr padarīt šo rakstu kopu pieejamu lasītājiem šādā formātā.

Ilgvars Misāns